نمایندگان در تدوین اساسنامهٔ جدید سازمان بنادر و دریانوردی موافقت کردند

(گزارش ویژهٔ ۳)

تهران – خبرنگار ما – ۱۲ خرداد ۱۴۰۴: پس از ماه‌ها رایزنی پشت درهای بسته، نمایندگان مجلس شورای اسلامی و مدیران سازمان بنادر و دریانوردی شامگاه سه‌شنبه به تفاهمی گسترده بر سر اساسنامهٔ جدید سازمان رسیدند. این تفاهم که ۱۴۲ ماده دارد و جایگزین اساسنامهٔ مصوب ۱۳۷۹ می‌شود، قرار است ظرف دو هفته به صحن علنی مجلس برود و در صورت تصویب، چارچوب حقوقی فعالیت بنادر، سازمان بنادر و نهادهای وابسته را برای دهه‌ها آینده تعیین کند.

به گفتهٔ حمیدرضا نوروزی، رئیس کمیسیون عمران مجلس، مهم‌ترین دستاورد این تفاهم تثبیت استقلال مالی سازمان است. بر اساس متن توافق‌شده، سازمان می‌تواند درصدی از درآمد حاصل از عوارض لنگرگاه‌ها و خدمات دریایی را مستقیماً نگه دارد بدون آنکه منتظر تخصیص از خزانهٔ کل کشور بماند. نوروزی گفت: «تا امروز کشتی‌ها ماه‌ها در صف پرداخت می‌ماندند و همین تأخیر هزینه‌ها را بالا می‌برد. این ماده جلوی این روند را می‌بندد و بنادر را به موتور اقتصاد واقعی تبدیل می‌کند.»

در مقابل، نمایندگان بخش خصوصی نیز بر حق حاکمیت بر تعرفه‌ها پافشاری کردند. مهندس کامران بهزادی، رئیس اتاق بازرگانی بندر شهید رجایی، گفت اگر تعرفه‌ها بدون نظر فعالان بخش خصوصی تعیین شود، رقابت با بنادر همسایه آسیب می‌بیند. در نهایت قرار شد یک کمیسیون مشترک سه نفره از نمایندگان دولت، مجلس و بخش خصوصی هر سه ماه یک بار تعرفه‌ها را بررسی کند و پیشنهاد دهد.

در حوزه کارگری، تفاهم‌نامه بر حق اعتصاب کارگران بنادر تأکید دارد به شرط رعایت حداقل خدمات ایمنی و حفاظت از تجهیزات. این بند که سال‌ها محل اختلاف بود، با الگویی مشابه به کار گرفته شده در بنادر کره جنوبی و ژاپن حل شد. کانون صنفی کارگران بنادر جنوب اعلام کرد نسخه نهایی متن را پیش از تصویب نهایی بررسی می‌کند و خواستار حضور نماینده رسمی کارگران در هیئت مدیره سازمان است.

سازمان بنادر و دریانوردی اعلام کرد ۶۰ درصد از مفاد اساسنامه پیش از تصویب اجرایی می‌شود و بقیه پس از تصویب قانون اجرا می‌شود. این رویکرد به مدیران اجازه می‌دهد بدون وقفه طولانی کار را ادامه دهند. مهندس فرهاد کیانی، مدیر عامل سازمان، گفت: «ما منتظر نماندیم تا قانون کامل شود تا کار را شروع کنیم. بخش زیادی از اصلاحات را از امروز اجرا می‌کنیم و گزارش پیشرفت را هر ماه منتشر می‌کنیم.»

تفاهم‌نامه همچنین ایجاد یک صندوق توسعه بنادر را پیش‌بینی کرده که درآمد آن صرف لایروبی، روشنایی دریایی و آتش‌نشانی بنادر کوچک خواهد شد. نمایندگان قرار است گزارش عملکرد صندوق را هر شش ماه یک بار به مجلس ارائه دهند. این بند با رأی ۱۴۱ موافق، ۲۰ مخالف و ۵ ممتنع در کمیسیون تصویب شد و نشان می‌دهد اختلاف‌ها تا چه حد کاهش یافته است.

در بندر شهید رجایی، کارگران بارگیری و کارکنان گمرک روز چهارشنبه تجمع کوچکی برگزار کردند و خواستار دیدار با هیئت مذاکره‌کننده شدند. یکی از کارگران با پلاکارد گفت که نگران کاهش ساعت کار پس از اجرای قانون است. مسئولان سازمان وعده دادند گفت‌وگو ادامه یابد و هیچ کارگری به دلیل اعتصاب قانونی اخراج نشود.

کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند اگر اجرا درست پیش برود، ظرفیت بنادر تا پایان برنامه پنجساله ۱۵ درصد افزایش یابد و زمان ترخیص کالا از میانگین فعلی ۹ روز به ۶ روز کاهش یابد. اما هشدار می‌دهند که بدون نظارت مستقل، همان مشکل‌ها در شکل تازه تکرار خواهد شد. گزارش کامل این توافق و متن کامل اساسنامه روز دوشنبه آینده منتشر می‌شود.

طرح تأسیس شرکت ملی بنادر و لنگرگاه‌های کشور با ۱۴ فصل و ۱۸۲ ماده در نشست ویژه کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی تصویب شد و قرار است جایگزین سازمان بنادر و دریانوردی شود. بر اساس این طرح، دارایی‌های ثابت بنادر، ناوگان یدکی، اراضی ساحلی و حق‌الزحمه‌های لنگرگاه‌ها به شرکت منتقل می‌شود و کارکنان رسمی سازمان با حفظ حقوق بازنشستگی به استخدام شرکت درمی‌آیند. پیش‌بینی می‌شود فرایند انتقال ظرف ۱۸ ماه انجام شود و هیئت مدیره شرکت ظرف سه ماه پس از تصویب اساسنامه تشکیل شود.

در ماده ۴۲ طرح آمده است که ۶۰ درصد درآمد خالص شرکت به خزانه کل کشور واریز می‌شود و ۲۰ درصد به صندوق توسعه بنادر کوچک اختصاص می‌یابد. نمایندگان اپوزیسیون در گزارش اقلیت نوشتند که این سهم برای حفظ توان مالی بنادر کافی نیست و پیشنهاد کردند سهم صندوق به ۳۰ درصد برسد. در مقابل، وزیر راه و شهرسازی گفت افزایش سهم صندوق به معنای کاهش سرمایه‌گذاری در لایروبی و روشنایی دریایی است و این کار ایمنی کشتی‌رانی را به خطر می‌اندازد.

بخش دوم ماده ۷۱ به حق اعتصاب کارگران بنادر اختصاص دارد با شرط حداقل خدمات ایمنی و حفاظت از تجهیزات. این بند با رأی ۱۴۱ موافق، ۲۰ مخالف و ۵ ممتنع تصویب شد. کانون صنفی کارگران بنادر جنوب اعلام کرد نسخه نهایی متن را پیش از تصویب نهایی بررسی می‌کند و خواستار حضور نماینده رسمی کارگران در هیئت مدیره شرکت است. پیش‌بینی می‌شود جلسه گفت‌وگو با کانون ظرف دو هفته آینده برگزار شود